

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 654
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

V usej državi popoln red in mir

Na zlobne vesti tujih radijskih postaj in inozemskih listov je mogoč samo en odgovor: mir in dostojanstvo ter pripravljenost braniti našo neodvisnost, integralnost in svobodo

BEograd, 3. aprila. p. Pod naslovom »Vesti tujih radijskih postaj« objavljala današnja »Politika« uvodnik, ki ga je napisal znani publicist Milan Marjanovič. Članek se glasi:

Alarmantne vesti, ki jih širijo različne radijske postaje sosednih držav o terorju in umorih nemških in italijanskih državljanov ter pripadnikov manjšin v Jugoslaviji, so zavzele tolikšen obseg, da so izzvale odločne demantije iz uradne strani, ki jih je objavila agencija Avala.

Demantiji so bili jasni in ne bi bilo treba nikakih komentarjev, ko bi šlo le za netočne, čeprav tendenciozne vesti. Toda v tem primeru gre za nepretrgano kampanjo, ki je postala sistematska in trajna, značaja in katere neljube posledice si je lahko zamišljati, posebno če bi se kampanja nadaljevala v taki meri. Stalo se ponavljajo iste obtožbe in vedno znova se le še povečujejo.

Radijske postaje, ki širijo, povzamejo in prenašajo te vesti in te obtožbe, nikakor niso tajne ali ilegalne. Zato je ta kampanja zanesla vznemirjenje v svet, lažno se izražajoč, kakor da v Jugoslaviji narašča neka bojevitost agresivnosti. Ta kampanja pa stvarno že sama po sebi pomeni neko agresivnost.

V tej kampanji se govori o zažiganju banatskih vasi, kar se stvarno zares ni zgodilo. Govori se o 10 ubitih Nemcih v vasi Beočaru, kjer sploh ni bilo nobenega incidenta. Govori se, kako je iz Nakova pobegnilo 11 nemških mladeničev v Rumunijo pred terorjem, čeprav gre za 7 nemških mladeničev, vojnih beguncev, za katere so stari prošili oblasti, naj jim deco vrnejo, kar so te tudi storile. Govorijo se o mučenju dece, o čemer nihče ničesar ne ve.

Jugoslavija je doživela veliko in globoko spremembo, katero sta zahtevali potreba in zgodovina. Katero je narod želel in ki jo je pozdravil in še vedno pozdravlja z enodušno navdušenostjo in z največjim zanosom. Taka sprememba se je redko kdaj in redko kje izvedla in bila sprejeta z manjšimi, najmanjšimi izgedi in manjšimi notranjimi reperkusijami, kakor v našem primeru. Narod in vlada Jugoslavije želita mir in manifestirata za mir ter podajata za to dovolj nedvoumni dokazov. Zato je v Jugoslaviji začudenje toliko večje, ko narod čuje v emisijah omenjenih radijskih postaj toliko vznemirjenja in toliko neresnice, obtožbe, ki govorijo o vse večjem kaosu, vse večjem in krutem preganjanju Nemcev in Italijanov, njihovem množičnem begu iz Jugoslavije, baš v času, ko so bile v Jugoslaviji zabranjene celo nadaljnje manifestacije navdušenja in lojalnosti in ko noben živ človek nič ne ve in nikjer ne vidi takega preganjanja in terorja.

V neki taki emisiji se je govorilo o 20 tisoč beguncih iz Jugoslavije, čeprav je po uradnih podatkih zapustilo Jugoslavijo 1750 nemških državljanov in sicer: 950 iz Beograda, 44 iz Novoga Sada, 171 iz Maribora, 45 iz Sarajeva in 500 iz vseh ostalih mest. Vsi ti tuji državljani pa v resnici niso nikaki begunci, nego so bili pozvani in odpravljeni s svojih mirnih domov od svojih uradnih zastopnikov v tej državi. Baš ti pozivi, to odpravljanje ljudi in njihov odhod iz države, so pričeli vnašati nemir in neskladnost v njeno navdušenje, vnašati nemir v njeno miroljubnost.

Nova vlada je obžalovala nekaj manjših incidentov, ki so se pripetili prve dni po 27. marmu. Vlada je ustavila tudi nadaljnje manifestacije radosti in lojalnosti naroda, a vendar so tuji državljani odšli iz naše države. Sosedne radijske postaje tudi danes govorijo, kako jugoslovenske oblasti niso ničesar ukrenile, da bi zaustavile vedno večji teror in zlostavljanje Nemcev in Italijanov v Jugoslaviji. Za to ni bilo prav nobenega razloga, najmanj pa je bilo razloga za kak beg iz Jugoslavije v množicah. Jugoslavija nikogar ne izganja. V njej je vse mirno. Pred njo se nikomur ni treba plašiti.

Samo po sebi pa se postavljajo vprašanja, čemu in komu naj služi ta dosledna kampanja. Ko se jugoslovenski narod tako vprašuje, lahko na vse to odgovori zgolj na en način: Tako, da bo miren, toda dostojanstven v svojem edinstvu in pripravljen vedno braniti svoje neodvisnost, integralnost in svobodo. Narod je to manifestiral in manifestira na zelo dostojanstven način in nihče ne more tega smatrati za neko izzivanje ali bojevitost. Oni, ki vodijo to kampanjo omenjenih radijskih postaj, ne prispevajo niti najmanj za mir in pomirjenje v tem delu Evrope. Jugoslavija podaja v teh dneh svojega zadovoljstva in svoje radosti večje dokaze miroljubnosti in v večji meri prispeva za mir s svojo enodušnostjo in redom, ki vladata v njej. To pa bo tudi največji demantij vseh alarmantnih vesti, ki se te dni lansirajo v svet na račun Jugoslavije. V tem bo tudi njena najboljša obrambna sila.

Kaj pravi voditelj celjskih Nemcev

Beograd, 3. aprila. AA. Dr. Valter Riehl, odvetnik in voditelj nemške manjšine v Celju, je včeraj po radiu dal izjavo naslednje vsebine:

Uradno zanikanje tujih izmišljotin

Beograd, 3. aprila. e. AA. Z uradne strani smo pooblašeni, da objavimo:

Dasi v vseh delih države vlada popoln red in mir in se niso dogodili najmanjši incidenti, posamezni inozemski listi in radijske postaje ne prenehajo prenašati fantastičnih in popolnoma izmišljenih vesti o pojačanem preganjanju Nemcev v Jugoslaviji in pobijanju živine nemških kmetov v Bački in Banatu, o »srbskih tolpačih«, ki gredo od vasi do vasi in požigajo nemške imetje in še več drugih vesti o raznih dogodkih kakor n. p., da so nekemu pripadniku nemške manjšine z razbeljenim železom užgali na čelo znak krljukastega križa in o »srbskih četnikih«, ki ubijajo Nemce, itd.

V tej še nepojasnjeni kampanji neresnic je še najdalje neki bolgarski list z objavlo, češ da je jugoslovenska vlada izgubila vsako kontrolo nad položajem v državi in da policija in »srbski oficirji« vsrsko šentjernejsko klanje nad narodnimi manjšinami v Jugoslaviji.

Ko se z najmerodajnejše strani vsi ti dogodki najodločnejše demantirajo kot popolnoma izmišljeni in tendenciozni, inozemski listi ne samo, da ne store ničesar, da bi te vesti o teh domnevnih dogodkih najprej preverili in jih šele potem objavili, temveč tudi nečesto objavijo poročila svojih dopisnikov iz Jugoslavije, ki potrjujejo, da ni nobenih incidentov, še manj pa preganjanj in zlostavljanj pripadnikov manjšin in tudi nečesto objavijo demantije. Neka

Z ozirom na vesti, katere je v sredo 2. aprila dala nemška radijska postaja v Gradcu po sporočilu tako imenovanih »be gunc« iz Celja, izjavljam, da so vse te vesti gladko izmišljene in da ne odgovarjajo resnici. Pri odločujočih nemških oblasteh v Gradcu sem posredoval in jih prosil, da te vesti uradno zavrnejo.

Zanimivo bo čakati kakšen bo odmev v teh tujih listih na izjavo dr. Valterja Riehla, predstavnika nemške manjšine v Celju, ki kot merodajna oseba, kar se mora priznati, ogorčeno in jasno pobija te popolnoma neresnične vesti.

list je šel celo tako daleč, da nas imenuje predrznevo.

Za vznemirjenost ni nobenega povoda

Razglas banske uprave v Ljubljani

Ljubljana, 3. aprila. Kr. banska uprava v Ljubljani objavlja:

Tuja propaganda na debelo razširja vesti o slabem ravnanju z narodnimi manjšinami v naši državi, med drugim tudi v dravski banovini. Te vesti so sad domišljije.

Verjetno pod vplivom te propagande se po nekod polavlja vznemirjenost med pripadniki narodnih manjšin. Kr. banska uprava ugotavlja, da se po 27. marmu 1941 ni pripetilo v vsej dravski banovini nikakšno neprijazno dejanje proti nobenemu pripadniku narodnih manjšin in da je zagotovljena osebnostna in premoženjska varnost vsega prebivalstva brez razlike. Za kakšno vznemirjenost ni nikakršnega povoda.

Iz pisarne kr. banske uprave v Ljubljani, 3. aprila 1941.

V Beogradu mirno pre-sojajo razvoj položaja

Pričakuje se skorajšnja odločitev o popolnem soglasju med Srbi, Hrvati in Slovenci tako glede zunanje kakor notranje situacije

Beograd, 3. aprila. i. Podpredsednik HSS inž. Avgust Košutić, ki se je v soboto razgovarjal z odločilnimi činitelji in je včeraj sodeloval v razgovorih s predsednikom HSS dr. Mačkom ter ostalimi člani hrvatskega vodstva v bankih dvorih v Zagrebu, je včeraj dopolnil prispel kot poslanec dr. Mačka v Beograd. Z njim so dopotovali tudi finančni minister dr. Šutej, minister brez listnice dr. Bariša Smoljan, ter šef kabineta podpredsednika vlade dr. Ante Odlič. V Beograd je prispel tudi glavni urednik »Hrvatskega Dnevnika« dr. Ilija Jakovljević.

Včeraj so bili hrvatski ministri neprestano v medsebojnem stiku, prav tako ga tudi v zvezi s predsednikom SLS dr. Kulovcem in šefom SDS, ministrom dr. Budisavljevićem.

V beograjskih diplomatskih in političnih krogih je zavladalo pomirjenje, ki se je lahko opazilo včeraj glede naše zunanje politične situacije. Glede notranje politične situacije pričakujejo, da bodo že danes ali jutri padle potrebne odločitve o popolnem soglasju in popolnem sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Odposlanec predsednika dr. Mačka inž. Košutić je imel po svojem prihodu v Beograd v kabinetu podpredsednika vlade daljšo konferenco z ministrom dr. Šutejem in dr. Smoljanom, nato se je odpeljal k predsedniku vlade generalu Simoviću, s katerim je konferiral podrgu uro. Nato se je vrnil v kabinet podpredsednika vlade in nadaljeval konferiranje z dr. Šutejem in dr. Smoljanom. Nekaj časa je konferenci prisostvoval tudi predsednik SLS minister za gradbe dr. Fran Kulovec. Po tej konferenci je dr. Fran Kulovec odšel v kabinet predsednika vlade in dolgo konferiral z ministrskim predsednikom Dušanom Simovićem. Med tem so se v kabinetu podpredsednika vlade še precej časa nadaljevali razgovori inž. Košutića, dr. Šuteja in dr. Smoljana.

Ob 12. se je inž. Avgust Košutić odpeljal v zunanje ministrstvo, kjer je obiskal zunanjega ministra dr. Momčila Ninčevića in se z njim dve uri razgovarjal. Popoldne je inž. Košutić nadaljeval razgovore z raznimi merodajnimi osebami.

V beograjskih političnih krogih in vsej beograjski javnosti vlada veliko zanimanje za razgovore, ki jih vodi inž. Avgust Košutić kot odposlanec predsednika dr.

Mačka z beograjskimi političnimi činitelji. Veliko zanimanje vlada tudi med tujimi in domačimi predstavniki inozemskih novinarjev. O poteku dosedanjih razgovorov se niso mogle dobiti še nobene vesti. Podpredsednik HSS inž. Košutić se vrača že danes v Zagreb, kjer bo obvestil dr. Mačka o svojih razgovorih v Beogradu.

Snoči je prispel v Beograd tudi minister za trgovino in industrijo dr. Andres, ki je zadnje dni bival v Zagrebu.

Povratek našega poslanika v Berlin

Beograd, 3. aprila AA. Po dvodnevem bivanju v Beogradu, kamor je prišel poročat kr. vladi, se je vrnil na svojo dolžnost dr. Ivo Andrić, jugoslovenski poslanik v Berlinu.

Sporazum izven diskusije

Zagreb, 3. aprila p. »Hrvatski dnevnik« komentira v svojem uvodniku narodbo, ki sta jo izdala predsednik vlade Simović in ban dr. Šubišić v zvezi z razširjenjem alarmantnih vesti. List pravi:

Bad Hrvatske dr. Šubišić je izdal včeraj za področje Hrvatske naredbo o preprečevanju alarmantnih vesti, ki je istovetna z naredbo predsednika vlade Simovića. V svoji naredbi se sklicuje na predsednika vlade, posamezne ministre in posebej na notranjega ministra, ki bodo na področju izven banovine Hrvatske ukrenali vse, da se očuva javni mir in red.

Kor se naredba nanaša tudi na pose, za katere je pristojen ban Hrvatske, je bilo razumljivo, da se uveljavi šele, ko jo ban izda. S tem se je ponovno poudaril državnotrni princip, da je Hrvatska samostojna v onih poslih, na katere se nanaša akt z dne 26. avgusta. V ostalem je vsakomur, ki politično misli, bilo takoj jasno, da v tem pogledu vprašanje nastopa nove vlade ne bo značilo absolutno nikake spremembe, ker spada akt z dne 26. avgusta med temeljne instrumente državne zajednice, ki niso odvisni od sprememb režimov

in vlad. To okoliščino prav za prav ni niti treba še posebej naglasiti.

Zagreb, 3. aprila. i. Dr. Hinko Krizman objavlja v »Varždinskimi novostih« članek o novi vladi in pravi: Sporazum, ki je do bil z ustanovitvijo Hrvatske banovine svojo glavno zunanjo obliko, mora dobiti svojo polno notranjo vsebino v enakem in sporednem priznanju zadovoljitve zajednice in hrvatskih narodnih interesov.

Sporazum od 26. avgusta 1939, ki ga srbske opozicijske stranke niso v načelu nikdar odbijale, ali ki ga niso hotele kot kabinetni akt enega njihovih nasprotnih režimov formalno priznati, dobiva sedaj svoj pravi pomen, kajti sedaj tudi one priznavajo in izven vsake diskusije je vse, kar je hrvatski narod v banovini Hrvatske sklenil. To je velik korak naprej v pravcu notranje ureditve države, ki bo okrepil notranji mir in moč državne zajednice.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 3. aprila e. Včeraj od 19. do 21. je bila seja ministrskega sveta. Po seji so novinarji dobili naslednje obvestilo:

Danes od 19. do 21. je bila seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval predsednik vlade general Dušan Simović. Pretežala so se proračunska vprašanja posameznih ministrstev. Seja se bo nadaljevala danes ob 17.

Izjava novega bana dunavske banovine

Beograd, 3. aprila. p. Po vestih iz Novoga Sada, je novi ban dunavske banovine dr. Milorad Vlakškin prevzel včeraj svoje posle od dosedanjega bana dr. Kijurine. Po prevzemu dolžnosti je dal v pristojnosti bivšega bana novosadskim, beograjskim in zagrebškim novinarjem naslednjo izjavo:

Bansko dostojanstvo prevzamem v dneh, ko pričakujemo naš kralj in naša domovina od vsakega Jugoslovena najpoštenjše, dočela disciplinirano in hitro delo, ohranitev popolnega reda in čim hitrejšega mira, a v tej banovini ojačanje od pametnega, neskaljene državljanske slege in bratske ljubezni, brez razlike na narodnost in vero. To je ono, kar nam je danes najpotrebnejše. Tem ciljem našega naroda mora služiti tudi vsa socialna, nagašam socialna, in prosvetna politika dunavske banovine ter dosledno in nepristransko delo meni podrejenih organov in ustanov.

Zaslusil bom vsakogar, ki se čuti prizadetega v svojih pravicah in človeškem dostojanstvu in izdal bom najstrožje ukrepe v vseh primerih korupcije in brezvestne spekulacije, kakor tudi proti onim, ki bi se pregrešili proti ukazu št. 1 predsednika ministrskega sveta.

Ostavka ministra Kneževića na članstvo v demokratski stranki

Beograd, 3. aprila. p. Minister dvora Nj. Vel. kralja Radoje Knežević je poslal predsedniku glavnega odbora demokratske stranke Milanu Grolu pismo, v katerem mu sporoča, da je bil spričo visokega zapanja Nj. Vel. kralja imenovan za ministra dvora.

Moja nova funkcija, pravi v pismu, ni združljiva s članstvom v politični stranki. Zato mi je čast, podati vam ostavko na članstvo v demokratski stranki, ki sem se v njenih vrstah prejšnjega leta boril za narodno svobodo kot skromni sotrduknik neumrljivega Ljube Davidovića.

Ostavka dvornega ministra na članstvo v demokratski stranki, je bila sprejeta.

Seja predsedstva JNS

Beograd, 3. aprila. i. Snoči je bila v kabinetu ministra Jovana Banjanina seja predsedstva Jugoslovenske nacionalne stranke, katere se je udeležil tudi dr. Albert Kramer.

Patriarh Gavril pri predsedniku vlade

Beograd, 3. aprila p. Patriarh Gavril je včeraj ob 11. v patriarhiji sprejel ministra vojne in mornarice armijskega generala Bogoljuba Ilića. Opoldne je v spremstvu bačkoga episkopa dr. Irineja Čirića posetil predsednika vlade generala Simovića. Bil je pri njem približno pol ure.

Nihče ne sme zapustiti svojega stalnega bivališča

Beograd, 3. aprila. e. V zvezi z ukazom št. 1 predsednika vlade z dne 31. marca t. l., ki vsebuje tudi odredbo o potovanju državljanov in ki je bila objavljena v javnosti, se priobčuje naslednje:

Lahko pčtuje, kdor odhaja domov ali pa opravihkih, toda prepovedano je zapustiti svoje stalno bivališče in oditi v drug kraj. Vsi tisti, ki so že zapustili svoje stalno bivališče ter odšli drugam, se bodo morali vrniti v svoje prejšnje bivališče.

Jugoslavija želi ostati izven vsakega vojnega zapleta, daleč od vsake udeležbe v vojni. Jugoslavija nikogar ne ograža, od nikogar ničesar ne zahteva. To je znano vsem in to je bilo od vseh že mnogokrat priznано. Jugoslavija želi ohraniti svojo integralnost, svojo neodvisnost in svojo svobodo. Jugoslavija želi ohraniti svojo nevtiralnost. Vsi sosedje, veliki in mali, so večkrat izjavili, da to cenijo in da želijo to spoštovati.

MILAN MARJANOVIĆ
(»Politika«)

Normalen program naših radijskih postaj

Beograd, 3. aprila. e. AA. Beograjsko radio je podal naslednje obvestilo: Neke inozemske radijske postaje prinašajo med svojimi dnevnimi vestmi tudi posebna poročila iz Zagreba, češ da zagrebška radijska postaja tudi v teh dneh v svoji emisiji oddaja nemško glasbo. Resnica je, da jugoslovenske postaje izvajajo svoj program normalno in da se na primer vse dni v Beogradu kakor prej izvajajo tudi dela Mozarta, Bacha, Beethovna, Wagnerja in Brahmsa, ki so jih imele postaje na programu za 3. in 4. april. (Tudi ljubljanska postaja oddaja nemško glasbo po programu Ured.)

Poročila ruskega radia

Moskva, 3. aprila s. Moskovski radio citira v poročilu iz Beograda imenovanje novega beograjskega župana Dobroslava Lazarevića.

Tudi v Splitu ni bilo nobenega incidenta

Split, 3. aprila e. AA. »Nova Doba« objavlja na uvodnem mestu članek o odhodu Italijanov iz Splita in s področja banske izpostave. Članek navaja, da sta prispeli motorni ladji »Pietro Foscarini« in »Filippo Griman« predvčeršnjim ob 15. v split-skemu luku. Včeraj sta odpljeli iz Splita 1103 italijanske državljane.

Dogodilo se je, da je mnogo italijanskih družin razdeljeno odpotovalo v Italijo. Slovni in hčere so ostali v naši državi ali pa narobe. Med Italijani je bilo več bogatašev, ki zapuščajo svoje nepremičnine in svoje dobro vpelane trgovine v naši državi. Odpotovali je tudi nekaj težakov in delavcev, ki so svojčas optikali za Italijo. Nekateri med njimi niti ne govorijo italijanski. Večina Italijanov je ostala v Splitu in v pokrajini.

Pri odhodu ladij je bilo precej ginitivnih prizorov, zlasti pri slovesu, ker so imeli Italijani med našim narodom mnogo znancev in prijateljev, od katerih so se težko ločili. Ob 23. sta se oba parnika zadržala izven luke, kjer sta ostala do 5. zjutraj, nato pa sta odplula v smeri Makarske proti Italiji.

Članek pravi, da je pričakovati, da bo italijanski generalni konzul Arduini, ki je ostal v Splitu, smatral za svojo dolžnost demantirati tuje radijske postaje, ki so toliko poročale o preganjanju Italijanov v naši državi, ko se je sam na lastne oči lahko prepričal, kako disciplinirano se je naše ljudstvo vedlo ob odhodu italijanskih državljanov iz naše države. Dogodil se ni niti najmanjši incident.

Nenadna smrt grofa Telekija

Budimpešta, 3. aprila. j. (DNB). Predsednik madžarske vlade grof Teleki je ponoči umrl.

Grof Paul Teleki pl. Szek je bil rojen leta 1879. v Budimpešti. Njegov oče je bil tudi v starem režimu dalj časa minister notranjih del. Teleki je študiral zemljepis in kartografijo in je bil direktor geografskega zavoda v Budimpešti ter pozneje profesor za zemljepis na univerzi. Praktično se je uveljavil v politiki l. 1911, ko je bil izvoljen za poslanca v madžarski parlament. Najprej ni pripadal nobeni stranki, pozneje pa ustavni ustanki. Bil je večkrat zunanji minister, leta 1920 ministrijski predsednik. V vladi Imredyja je bil prosvetni minister, po njegovem odstopu pa je prevzel v februarju 1939. vodstvo madžarske vlade, katero je obdržal do svoje smrti.

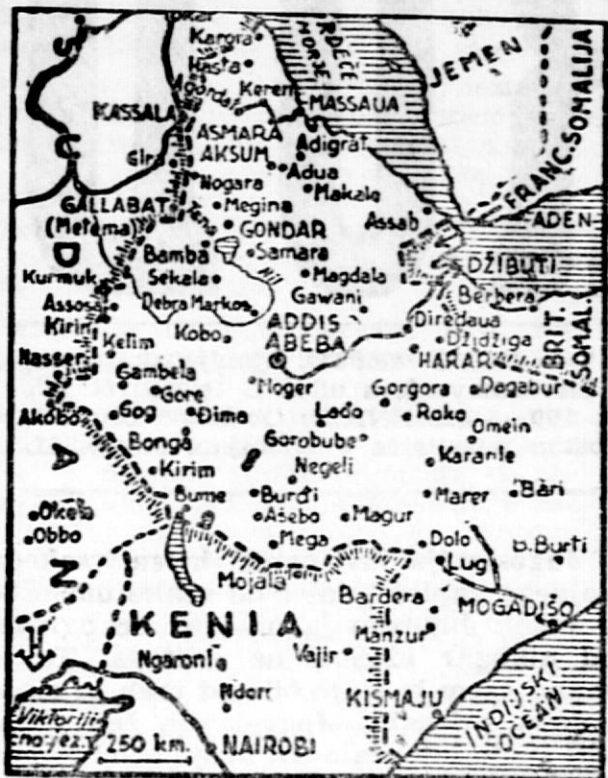
13. mirna noč v Londonu

London, 3. aprila s. (Reuter) Letalsko in notranje ministrstvo javlja, da tudi preteklo noč ni bilo nad Anglijo nobene so-vražne letalske aktivnosti. London je prebil že 13. zaporedno mirno noč.

Resni ljudje ne verjamejo tuji propagandi

Angleži pred Massauo

Strateški umik italijanske vojske v Abesinijo, kjer se je začela „dirka z dežjem“

Kairo, 3. aprila s. (Reuter) Kakor je bilo javljeno središči z merodajnega mesta, je pričakovati v Eritreji vsak trenutek padca Massaua. Zdi se, da Italijani Massaua ne nameravajo braniti.

Včerajšnje angleško vojno poročilo omenja, da se italijanska vojska umika iz Asmara proti jugu in jugovzhodu, kar pomeni, da Italijani ne nameravajo čisto svoje posadke v Massaua, temveč se hočejo po glavni cesti umakniti v Abesinijo. Italijanska vojska, ki je na umiku od Asmara, čenijo na približno 40.000 do 50.000 mož. Angleška vojska Italijane stalno zasleduje in angleško letalstvo neprestano bombardira umikajoče se italijanske čete. Po poročilih z bojišča je borbenost Italijanov po padcu Kerena zelo popustila.

O zavzetju Asmara poročajo še, da je v mesto prvi prodiral neki angleški oklopni oddelček. Saperji so pred tem hitro odstranili vse ovire na cesti. Indijske čete so bile poslane v boj proti italijanskim manjšim oddelkom, ki so se upirali v gorovju o besci. Druge angleške enote so istočasno prodirale po železnici do Asmara.

Položaj v Abesiniji označujejo na merodajnih mestih kot „dirko z dežjem“. Sedaj namreč nastopa deževna doba, ki bo otežila

kočila operacije. Trenutno je velik del italijanske vojske na visoki planoti pri Addis Abebi imobiliziran zaradi prodiranja abesinskih patriotov pri Debr Markosu. Italijanske čete na vzhodu, ki se umikajo od Direaue, skušajo samo začasno zastavljati angleško prodiranje. V zapadni in južni Abesiniji angleške čete nadalje prodirajo.

V Libiji omenja včerajšnje angleško službeno poročilo, da so angleške prednje straže v bojih s sovražnimi oklopnimi oddelki severovzhodno od Merse Brege. Tem bojem, v katerih so na nasprotni strani angazirani manjši nemški in italijanski oklopni oddelki, v angleških krogih ne pripisujejo večjega pomena. Zdi se, da skušajo Nemci in Italijani samo preizkušati jakost angleške obrambe v Cirenajki.

Sodelovanje francoske svobodne vojske

London, 3. aprila s. (Reuter) Posebno poročilo glavnega stana generala de Gaulle omenja važno vlogo, ki jo je imela svobodna francoska vojska pri zavzetju Kerena. V bojih so sodelovali na težavnem ozemlju in v tropski vročini oddelki francoske kolonialne vojske iz Ekvatorialne Afrike in Kameruna, dalje znamenita konjenica spahijskega oddelka tujke legije, kakor tudi topništva. Velike uspehe je doseglo tudi svobodno francosko letalstvo pri Kerenu. Samo Francoizi so v bojih pri Kerenu ujeli okoli tisoč Italijanov.

Kairo, 3. apr. s. (Reuter). General de Gaulle je imel več konferenc z vrhovnim poveljnikom angleške vojske na Bliznjem vzhodu generalom Wavellom. Sestal se je tudi z egiptskim ministrskim predsednikom in z vojnimi ministromi.

General de Gaulle o položaju v Afriki

Kairo, 3. aprila s. (Reuter). General de Gaulle je izjavil včeraj prepričanje, da Francija nikdar ne bo šla v vojno proti Angliji. Dejal je, da to pač ne bi bilo možno zaradi razpoloženja javnega mnenja v Franciji. General de Gaulle je omenil važno vlogo, ki jo imajo francoske čete v boju v Afriki ter je poudaril važnost vojaških operacij na afriških bojiščih v sedanjem trenutku. General de Gaulle je pripomnil, da angleška zmaga niti ni blizu, niti ne bo lahka, je pa popolnoma sigurna.

Boji v Albaniji

Širok obseg patrolne aktivnosti — Reorganizacija italijanskih čet

Afene, 3. aprila s. (Aat. ag.) Grški generalni štab javlja v svojem sročnem 160. vojnem poročilu:

Udeleževanje topništva in patrol. Grška lovski letala in protiletalsko topništvo so sestrelila dva sovražna bombnika.

Afene, 3. aprila s. (Reuter) Patrolna aktivnost na bojišču v Albaniji, ki jo omenja sročnje uradno grško vojno poročilo, ima dokaj širok obseg. Tako javlja United

Press, da so grške patrolje uničile cel alpinski bataljon. Italijani so izvedli v gorovju pri Tepelenju protinapad, ki pa so bili povsod odbiti. Mnogo vojnega materiala je bilo zajetega, med drugim tudi več strojin in pušk.

Italijanski vojni ujetniki pripovedujejo, da poveljstvo vojske izvršuje reorganizacijo čet na bojišču v Albaniji. Čete stalno nadomeščajo z novimi.

Pospešitev ameriške pomoči

Vojaška posvetovanja v Washingtonu — Rooseveltova poslanica senatu glede skupnih oporišč v Mehiki

Washington, 3. apr. AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt je včeraj popoldne poklical na posvet vojnega, mornarskega in finančnega ministra ter Hopkinsa, kateremu je zaupana naloga za pomoč demokratičnim. Namen tega posveta je pospešitev izvedbe načrta za državno obrambo in za pomoč tujim državam.

Washington, 3. aprila s. (Ass. Press) Šef admiral Stark je povabil na konferenco šef mornariških štabov 11 latinskih ameriških držav.

Washington, 3. apr. s. (Reuter) Predsednik Roosevelt se je včeraj posvetoval s člani vlade in predstavniki vojske. Med drugim je sprejel tudi predsednika mornariške komisije Landa, ki je pozneje sporočil, da je razpravljal s predsednikom o vprašanju prepuščanja ameriških trgovskih ladij Angliji ter o možnosti popravljanja angleških vojnih ladij v ameriških ladjedelnicah.

Washington, 3. apr. e. AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt je poslal senatu poslanico, v kateri prosi, da sprejme novi sporazum, podpisan med Zedinjenimi državami in Mehiko o vzajemni uporabi letališč v obeh državah. Predsednik Roosevelt pravi v poslanici med drugim: Sporazum je bil sklenjen glede na izredne razmere, ki so nastale zaradi sedanjege spopada v Evropi in upošteva potrebo, da se zagotove pogoji največje hitrosti za gibanje letalstva v svrhu obrambe ameriškega kontinenta. Namen sporazuma je, da se organizira bistveno in učinkovito sodelovanje med Zedinjenimi državami in Mehiko glede priprav za obrambo zapadne poloble.

New York, 3. aprila e. AA. (Reuter) Dosežen je sporazum, s katerim se konča stavka v podjetjih American Carr and Fondri Company, to so tovarne, ki izdelujejo granate za Anglijo.

Amerika ne bo preklicala svojih sklepov

Zasežene nemške in italijanske ladje bodo plule brez zastave — Ponovni protest Berlina in Rima

Washington, 3. apr. s. (Ass. Press) Nemška in italijanska vlada sta zaradi zaseženja nemških in italijanskih trgovskih ladij v Zedinjenih državah poslali ameriški vladi novi protestni noti.

Kakor poročajo, se sklicuje nemška vlada v svoji prvi protestni noti na prijateljsko pogodbo med Zedinjenimi državami in Nemčijo iz leta 1923 ter zahteva, da Zedinjene države vrnejo zaplenjene ladje, oproste posadke, izročijo ladje zopet nemškemu kapitanom ter odstranijo ameriško zastavo z ene izmed nemških ladij.

Tudi danska vlada je protestirala pri vladi Zedinjenih držav in pri čilski vladi zaradi zaseženja danskih ladij.

Washington, 3. apr. s. (Ass. Press) Zunanji minister Hull je izjavil včeraj novinarjem, da mu ni znano, da bi ameriška vlada zaradi nemškega in italijanskega protesta nameravala preklicati svoje sklepe in oprostiti nemške in italijanske ladje.

Pač pa je ameriška vlada sklenila, da zasežene ladje ne bodo plule zaenkrat pod

ameriško zastavo, temveč bodo ostale brez zastav.

Sodni postopek zaradi sabotaže

New York, 3. aprila AA. (DNB) Associated Press poroča iz Washingtona, da je ameriški pravosodni minister Jackson dal državnim pravdnikom nalog, da takoj začne s postopkom zaradi sabotaže na nemških in italijanskih ladjah. Pravosodni ministerstvo je sporočilo, da je preiskava v Bostonu in Mobileu (zvezna država Alabama) že v teku. Postopek nima nič skupnega z morebitno zasego ladij osovinskih držav. Zakon proti sabotaži določa kazen do 20 let ječe in 10.000 dolarjev globe brez ozira na to, ali gre za tuje ali za ameriške ladje. Doselej so oblasti prijele 875 mornarjev z nemških in italijanskih ladij.

Tuja sabotaža ovira ameriško obrambo

Washington, 3. apr. s. (Ass. Press) Re-

324:1 glasu odobrila sklep, da izvršita mornariška in vojaška komisija kongresa ločeno preiskavo o izvedbi ameriškega oborožitvenega programa.

Resolucija reprezentančne zbornice pravi, da je tak preiskava potrebna, ker organizatorji tuje volesile v Zedinjenih državah sabotažna dejanja in stavke, ki ovirajo oborožitvene načrte za obrambo Zedinjenih držav ter za izvedbo zakona o posojanju vojnega materiala, za katere je kongres odobril velike kredite

Nemci zaigajo lastne parnike

Lima, 3. aprila s. (Reuter) Neka peruanska križarka je dohitela na odprtem morju nemški parnik »Hermosense« (4833 ton), last družbe Hamburg-Amerika, ter parnik München (5619 ton), last Severnonemškega Lloydja. Obe ladji pa sta že goreli, ko je prispela križarka v bližino, ker sta ju zažgali lastni posadki. Posadki sta ladji zapustili. Oba parnika sta v ponedeljek zvečer tajno zapustila pristanišče Callao.

Macuoka se vrača na Japonsko

Rim, 3. apr. s. (Ass. Press). Iz dobro poučenih krogov se izve, da se razgovor, ki ga je imel včeraj japonski zunanji minister Macuoka s papežem Pijem XII. ni nanašal na politiko. Razgovor je veljal izključno duhovnim, verskim in moralnim vprašanjem.

Zunanji minister Macuoka je sinoči sporočil, da se bo zaradi nujnih državnih zadev čim prej vrnil v Tokio. Uradni del njegovega potovanja v Evropo je z obiskom v Rimu zaključen. Macuoka bo odpoštoval samo še zasebno za nekaj dni v Berlin ter bo morda obiskal tudi zapadno bojišče.

Rim, 3. aprila e. AA. (Reuter). V razgovoru z novinarji je japonski zunanji minister Macuoka včeraj izjavil, da bo mogoče obiskal zasedni del Francije. Daje je zunanji minister izjavil, da bo na povratku ostal nekaj časa v Nemčiji, da pa bo njegovo bivanje zasebnega značaja. Macuoka je imel včeraj po obedu, ki mu je prisostvoval tudi grof Ciano, svoj drugi sestanek z Mussolinijem. Macuoka bo najbrže že danes zapustil Rim.

Sovjetski proračun

Moskva, 3. aprila AA. (Tass) Na četrtim zasedanju vrhovnega sovjeta SSSR je podal ljudski komisar za finance Paskonov poročilo o proračunu za leto 1941.

Iz poročila se vidi, da so proračunski dohodki Sovjetske zveze v lanskem letu znašali 24.255.000.000 rubljev, izdatki pa 23 milijard in 608 milijonov, ne všteti v tem vsoti, ki so namenjene proračunu zveze. Poročilo podaja nadalje razčlenbo tega proračuna in ugotavlja, da so okrog 30% proračuna porabili za javni pouk, tako da je prišlo več kot 20 milijonov otrok, to se pravi 900.000 več kakor lani v ljudske šole v ruski sovjetski republiki.

Posebno pozornost so posvetili ljudskemu zdravju. V ta namen so porabili 25% proračuna, kajti povečali so število bolnic in drugih zdravstvenih in higienskih ustanov. Število zdravnikov se je povečalo za 4630 in večina jih deluje na vaseh.

Paskonov je nato poudaril, da so se tudi proračuni avtonomnih republik povečali za skoraj milijardo rubljev v primeru z lanskim letom. Paskonov je poudaril, da so se tudi okrepili za pospeševanje industrije na Krimu.

Po »matapanski bitki«

Alexandrija, 3. aprila AA. (Reuter) Kralj Faruk je admiralu Cunninghamu, poveljniku angleškega sredozemskega brodnjaka, poslal naslednje sporočilo: Ob vaši veliki zmagi pošiljam vam in brodnjaku, ki je pod vašim poveljstvom, svoje najprijetnejše čestitke.

Kairo, 3. aprila s. (Reuter) V »matapanski bitki« je sodeloval tudi grški princ Filip, bratranec grškega kralja, ki služi v angleški vojni mornarici. Princ Filip je osebno upravljal med bitko žaromet na angleški oklopnici »Valiant«.

Položaj v Siriji nespremenjen

Lyon, 3. aprila s. (Tass) Uradna agencija OFI javlja, da je guverner Sirije general Deutz v govoru po radiu potrdil, da namerava Francija še nadalje izvajati svojo mislijo v Siriji. Samo v primeru odgovarjajočega mednarodnega položaja bi bilo mogoče misliti na proglasitev neodvisnosti Sirije.

Menzies na Irskem

London, 3. aprila s. (Reuter). Avstralski ministriški predsednik Menzies odpo-tuje danes v Dublin, kjer bo konferiral z ministrskimi predsednikom De Valero.

Nemške trgovske ladje

Batavia, 3. apr. s. (Reuter). Uradno poročajo, da je 19 izmed 21 nemških trgovskih ladij, ki so bile svoj čas zaplenjene v pristaniščih Nizozemske Vzhodne Indije, zopet v prometu.

Smrt v vlaku

Ljubljana, 3. aprila. Sredi ob 18.40 so bili reševalci poklicani na glavni kolodvor, ker so našli v vlaku, ki prihaja iz Zidanega mosta, nekoga potnika nezvestnega. Ko so reševalci hoteli bolnika odnesti v avto, so ugotovili, da je medtem že umrl. Kakor so pozneje ugotovili, je bil mrtvec 45letni rudar Avgust Renko iz Trbovelj, ki je bil že v zadnjem stadiju tuberkuloze in se je sam odpravil iz Trbovelj v ljubljansko bolnico, pa ga je na vožnji do Ljubljane dohitela smrt. Truplo so po komisijem ogledu prepeljali v mrtvašnico na Žale.

Srečke državne razredne loterije

so igralcem na razpolago

v ZADRUŽNI HRANILNICI V LJUBLJANI

Dalmatinova ulica

Angleški odgovor na francoski protest

ker nezasedena Francija ni neodvisna, pa tudi ozemeljsko ne nevtralna, je Anglija upravičena kontrolirati plovbo francoskih trgovskih ladij

London, 3. aprila. AA. (Reuter). V nadaljevanju sporočila ministrstva za gospodarsko vojno v zvezi z blokado proti Franciji se zastavljajo naslednja vprašanja:

Ali menijo Francoizi, da vojnočista stranka nima pravice za pregled nevtralnih ladij, da bi se preprečilo, ali ne prevažajo blaga, ki izvirajo od sovražnika ali ki je temu namenjena? Če je to tako, potem to nasprotuje politiki, katero je uporabljala Francija v vseh svojih vojnah in v nasprotju z načini, ki jih je uporabljala kot zaveznica Velike Britanije v pretekli vojni in v prvem razdobju sedanje vojne. Mednarodno pravo določa, da se morajo nevtralne ladje podvreči zakonitemu ustavljanju. Tudi če bi obveljala francoska trditve, da nezasedena Francija predstavlja samostojno, neodvisno in nevtralno državo, bi to ne dajalo francoskim ladjam pravice, da bi se proti njim ne sme uveljavljati naše pravice kot pravice vojnočiste stranke. Neodvisnosti in nevtralnosti nezasedene Francije bi za sedaj ne bilo mogoče priznati. Ne le, da so nad vse močni razlogi za sum, da nezasedena Francija ter francoska severna Afrika tvorita redna področja, po katerih prehaja blago, izvirajoče od sovražnika in pa blago, ki je namenjeno neprijateljskemu ozemlju, temveč so tudi razlogi za mnenje, da to blago dajejo na razpolago bodisi v nezasedeni Franciji ali v francoski severni Afriki in pa da je iz nezasedene Francije pogosto namenjen sovražniku in da odhaja v korist sovražnika.

Nezasedena Francija ni neodvisna. Tudi ozemeljsko ni nevtralna pa tudi njena politika ni bila nevtralna niti po duhu, ker je Francija tesno sodelovala s sovražnikom v gospodarsko. Čeprav je bila Francija bolj ali manj priključena, da to sodelovanje sprejme, se s tem ne spreminja dejstvo, da so francoske oblasti prevzele nalogo, da ustvarijo vse mogoče zapreke, da bi Velika Britanija ne mogla izvajati svojih zakonitih pravic kot vojnočista stranka. Oblasti v nezasedeni Franciji so prisiljene izdati celo vrsto ukrepov, da bi pomagale vojnemu naporu Italije in Nemčije. Verjetno je, da v sporazumu s sovražnikom uvažajo blago iz svojih kolonij in dovoljujejo, da to blago v velikih količinah odhaja k sovražniku. Te oblasti celo pošiljajo s francoskimi ladjami tako blago v italijanske luke in dovoljujejo svojim ladjam, da vzdržujejo promet z zasedenim predelom. Industrijska podjetja v sami nezasedeni Franciji delajo, kakor je znano, na sovražnikov račun, ko izdelujejo tiste predmete, ki neposredno

pomagajo sovražnikovi vojni delavnosti. Francoske oblasti trpe nemško vmešavanje v francosko industrijo, ki naj ojači uspešnost nemškega vojnega stroja. Zlastno, toda neovrgljivo dejstvo je, da se izkorišča celo francoske oblasti in da so prisiljene, da v določeni meri sodelujejo naravnost proti zavezniški stvari.

Francija je stvarno dejansko odvisna od sovražnika. V teh okoliščinah je angleška vlada popolnoma upravičena, da uveljavlja svoje pravice v zvezi z gospodarsko vojno. Spet je postalo očitno, da nezasedena Francija nima svobodne opredelitve. Zaradi tega je Veliki Britaniji bilo potrebno, da v juniju uveljavi svoje pravice proti Franciji kot vojskujoča se stranka. Navzile težavam glede plovbe, povzročenih po vladi v Vichyju, in navzile življenjski potrebi, da vzdržimo našo blokado proti Nemčiji, smo izvajali zelo znosno politiko do tistih ladij, ki so plule pod francosko zastavo. Ni bilo nobenega poskusa za oviranje prometa med Alžirom in Tunisom in med Marseillom. Mnogo je dokazov, da je sovražnik naglo zasedel celo večji del živeža, ki je prihajal v nezasedeno Francijo. Castniki trgovskih ladij, naklonjeni Vichyju, dopuščajo možnost, da pada 70 odstotkov kavčuka, ki ga iz Dakarija vozijo v Marseille v sovražnikove roke. Od lanskega oktobra je angleška vojna mornarica ustavila vsega skupaj za nad 100.000 to ladij vlade v Vichyju. Nekaj teh ladij je bilo spuščeni, velika večina pa je bila postavljena v našo službo. Tu je všteta tudi ladja »Kubac«, ki ima čez 10.000 ton, in sedem drugih ladij, ki imajo po 6000 do 10.000 ton.

Izgovor, da je treba pustiti Franciji uporabo njenih ladij, da bi se izognila gladi, ni potrjen z vsebino tovara. Večina ladij je prihajala v Francijo na poln tovornjeh. V neki ladij je bilo nad milijon litrov ruma in 350 ton banan, druga ladja pa je bila nатовorjena z ananasom in luksuznimi izdelki, katerim se odreka celo angleški narod. Lanskega julija je Velika Britanija sklenila sporazum, da se izpuste štiri francoske ladje s pogojem, da francoska vlada oprosti štiri angleške ladje. Toda ni nobenega znamenja, da se bo ta sporazum izvedel. Posadko ladij, ki so bile ustavljene, je posebej izbrala oblast v Vichyju, razen tega pa se je število protovojne na vsaki ladij francoske svobodne trgovske mornarice stalno povečevalo. V nekaj primerih so vse posadke prihajale na ladje prostovoljno. Zastopnik ministrstva je izjavil, da angleške ladje ne morejo pluti v pasu treh milj po francoskih obrežnih vodah, ker Francija ni nevtralna.

Da ne bo zmešnjave pri cenah

Opozorilo policije proizvajalcem in prodajalcem življenjskih potrebščin

Ljubljana, 3. aprila

V zadnjem času je nastala v pogledu določanja cen nekaterim živilom, zlasti pa mesu iz raznih vzrokov precejšnja zmešnjava. Tudi so skušali nekateri izbiti iz zmešnjave preveč dobička, kar pa v teh časih, ko mora sleherni doprinesati svoj delež k skupnosti, nikakor ne gre, najmanj pa, da bi nekateri bogateli na račun splošnosti. Da prepreči nedovoljene spekulacije in uredi razmere na trgu, se je odločila oblast, da energičneje poseže vmes. Uprava policije je danes razposlala proizvajalcem, posredovalcem in prodajalcem življenjskih potrebščin v mesni stroki v Ljubljani opozorilo, da so odobrene naslednje maksimalne cene govejega, telečjega in svinjskega mesa, slanine, suhega mesa in klobas.

Goveje meso: I. vrsta prednji del 16 din, I. vrsta zadnji del 18 din, II. vrsta prednji del 13 din, II. vrsta zadnji del 15 din. Goveji jezik: 18 din, pljučka 6 din, vranca 12 din, vampi 10 din, vampi kuhani 12 din, srce 10 din, jetra 14 din, ledvice 16 din, možgani 20 din, glava 8 din, loj črvesni 14 din, loj surov ledvični 18 din, loj topljen čist 24 din.

V mesarijah, kjer se prodaja meso prednjava in zadnjega dela po enaki ceni in je to v ceniku izrecno označeno, sme biti cena 1 kg govejega mesa I. vrste največ 17 din, II. vrste največ 14 din. Meso I. vrste je meso volov in telic. To meso je označiti pri mesnem ogledu kot tako z žigom. Vse ostalo meso je druge vrste. Za

Šahovski turnir v Leningradu

Leningrad, 3. apr. s. V šahovskem turnirju za prvenstvo Rusije so bile sredi igrane prekinjene partije. Boleslavski in Smilov sta brez igre remizirala. Keres je v končnici s Smilovom, za katero je bilo včeraj javljeno, da stoji samo enako, dosegel prednost ter je po 65 potezah zmaga. Botvinnik, ki je imel s Bondarevskim najbolj pozicijsko, je včeraj slabo nadaljeval ter je zašel v težaven položaj. Bondarevski je odklonil ponudbo remija. Po 89. potezi in enajsturni igri je bila partija vnovič prekinjena. Bondarevski ima sedaj velike izgube na zmago. Včeraj je bila igra na naknadno drugi partiji Lilienthal-Boleslavski. V francoski obrambi je dobil Boleslavski kmeta ter je dosegel še tudi boljšo pozicijo. Partija je prekinjena v znatno ugodnejšem položaju za Boleslavskega. Stanje v vodstvu je: Botvinnik 4(2), Keres 4, Lilienthal 3(1). Danes je v turnirju prva dan.

Iz Trebnjega

— Smrtna kosa. Dne 2. aprila je umrl po hudi bolezni Franc Godnjavec, posestnik, gostilničar in lastnik žganjarnje v Trebnjem, star 65 let. Pokojnik je bil zaveden narodnjak, znan po vsej Dolenjski, dobričina, zlasti rad je podpiral napredna društva, gasilstvo itd. Bil je zvest naročnik naprednih listov, zlasti »Slovenskega Naroda«. Zapuščala sina Viljema, ki je prevzel njegovo posestvo in obrt, in hčer Julijano, poročeno z Davorinom Golobom, podinspektorjem finančne kontrole. — Naj bo pokojniku lahka domača gruda, njegovim sorodnikom naše globoko sožalje!

Borzna poročila

Curih, 3. aprila. Beograd 10, Pariz 922.50, London 1737.50, New York 431, Bruselj 69, Milan 2167.50, Madrid 3950, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.675, Oslo 98.50, Kodanjski 83.50, Sofija 425, Lisabona 1727.50, Budimpešta 85, Ate-ne 300, Carigrad 337.50, Bukarešta 200, Helsingfors 870, Buenos Aires 99.75.

Hace obsojen v dosmrtno ječo

zaradi umora Rudolfa Avpiča in orožnika Medena — Zaradi ostalih zločinov so znašale kazni skupaj 159 let ječe — Stroge kazni tudi za tovariše

Ljubljana, 3. aprila. Čeprav je predsednik senata šele popoldne poveljal, da bo zvečer izrečena sodba Tonetu Hacetu in listi niso več imeli prilike, da to objavijo, se je po mestu kmalu razvedela novica. In tako je že dolgo pred napovedano uro občinasto navallilo na vrata sodne palače. Vstop pa so si priborili le tisti, ki so imeli izkaznice. Že teh je bilo dovolj, da so do zadnjega kota napolnili balkon in dvorano, v kateri so nekateri zlezli še na omare invalidskega arhiva, da bi bolje videli in slišali.

Medtem, ko se je senat, ki se je že ob 16.30 zbral k posvetovanju, zakasnil za pol ure, je Tone Hace v živahnem razgovoru pričakoval prihod sodnikov, v dvorani, kjer je več stražnikov delalo red, pa so prav tako živahno ugibali, ali bo Hacetu naklonjeno, da bo ušel visilici ali ne. Daleč ni od njih, so sodili ljudje! Ko so se sodniki ob 20. vrnili in je predsednik razglasil sodbo, so mogli ljudje izračunati, da bi Hace po odmeri kazni za posamezne delikte moral živeti vsaj pet polnih življenj, če bi hotel izpiti kupico pokore do dna...

Obsodbo je sprejel, ne da bi trenil z očesom

Objava sodbe je trajala poldruge uro. Medtem ko je predsednik našteval, za katere delikte se je sodišče prepiralo o Hacetovi krivdi, Hace niti za hip ni pokazal na obrazu, kaj se godi v njegovi notranjosti. Le od časa do časa je potegnil iz žepa robc in si obrisal potni obraz. Bilo mu je vroče in je le včasih tesneje priplil oči. Med dolgim stanjem se je včasih prestopil in tedaj so zazvenele verige na njegovih nogah. Včasih je pogledal na prvega tovariša poleg sebe, Verleta, kateremu se je obraz nabiral v jok, ko je slišal, da njegovemu zagovorniku sodišče ni verovalo in se je nasprotno prepiralo o njegovi krivdi. Vsi drugi pa so ostali mirni, celo Pestotnik, ki ga je najbolj metalo s klopi, kadar se trditve niso strinjale z njegovimi zatrjevanji o nedolžnosti.

Končno je predsednik prešel na objavo odmere kazni:

Tudi tedaj, ko je Hacetu sporočil, da je za dva umora, za dve razbojništvi, za ponovne poskuse usmrtnitve oblastnih organov in za številne tatvine in vlome, obsojen v dosmrtno ječo in na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic, se Hace ni zganil. Šele potem, ko je od njega prešel na ostale, je Hace zopet potegnil robc in si obrisal nos, z desnico pa si je popravil koder, ki mu je silil v čelo. Postal je miren.

Tudi vsi ostali so bili obsojeni in sicer Stefan Verle za zločina tatvine v družbi s Hacetom na 4 leta ječe in na 3letno izgubo častnih pravic, Anton Pestotnik za zločina tatvine na 3 leta in pol ječe, Frutane Žuželj za zločina tatvine, upoštevana je zadnja sodba iz Celja, s katero je bil obsojen v ječo, ki jo prestaja v mariborski kaznilišnici, na 3 leta in 8 mesecev, Mihael Kovčič pa za prestopke prikrivanja v smislu 333-2 k. z. na 1 leto strogega zaporu in 1200 din denarne kazni ali v primeru nezletljivosti na nadaljnjih 20 dni zaporu.

Vsem obtoženom, tudi Hacetu za primer, če bi bil kdaj pomilosten, je bil v kazni vstet ves preiskovalni zapor in pripor.

Razlogi sodbe

V podrobnosti je nato predsednik po razglasitvi odmere kazni govoril tudi o razlogih te sodbe. Prinašamo le najvažnejša njegova izjavljanja glede Hacetovih dejanj.

Ze zaradi umora Rudolfa Avpiča so mu sodniki odmerili dosmrtno ječo, kajti prepirali so se o njegovi krivdi na podlagi njegovega prvotnega priznanja v preiskavi. Bili so mnenja, da bi že sprva, če bi bilo res, kar je pozneje trdil, obdolžil umora tajinstvenega neznanega storilca, kajti, kakor sedaj po razpravi, bi moral že tedaj ostati neznan storilec skrit, če ga je hotel Hace obvarovati pred kaznijo. Toda sodnikom se je malo verjetno zdelo, da bi bil Avpiča na tak način umoril takšen novinec, kakor ga je Hace prikazoval, nasprotno, je izjavil predsednik, za poznano Haceta, ki je bil vsak čas pripravljn streljati, kar kaže, da je bil hudoben. Sodišče je zato preučičano, da ni nihče drugi kakor Hace ustrelil Avpiča, vendar pa se sodniki niso pridružili mnenju državnega tožilca, da je bil ta umor izvršen po zrelom preudarku in iz koristljubja. Za to ni nobenih dokazov in moramo verjeti Hacetu, da je dejanje zagrešil v razburjenju zaradi spora z Avpičem, zaradi česar presojajo sodniki ta umor kot navaden umor.

Medtem, ko je predsednik povedal, da so sodniki smatrali pri tem dejanju kot obtežilno Hacetovo hudobno naravo, kot olajšilno pa prvotno priznanje in razburjenje v prepripi, si je Hace oklenil noge z rokami in začel živahen razgovor z Verletom, ne da bi se ta čas menil za predsednikova izjavljanja.

Prav tako sodniki niso verjeli Hacetovemu zagovorniku, da je tedaj, ko je streljal na orožnika Medena, hotel le zastrašiti patrolo. Nasprotno, sodišče je mnenja, da ga je imel namen tudi umoriti, saj je že prej napovedoval, da ga »stoplega ne bodo prijeli, po odločitvi, da se za vsako ceno izvije iz rok oblasti, pa se je moral tudi zavedati, da oblastnega organa tudi lahko usmrti. Glede tega dejanja se je sodišče poslužilo kvalifikacije v smislu obtožbe, in se ni pridružilo mnenju Hacetovega branilca dr. Iga Grudna, da je treba dejanje kvalificirati po kazenskem zakoniku in ne po čl. 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Za podležno odmero kazni je bila smrtna kazn. sodišče pa je Hacetovo krivdo omililo zaradi odkritega priznanja in mu je tudi za delikt odmerilo dosmrtno. Že drugo kazn. Predsednik je nato našteval, koliko so Hacetu odmerili kazni za posamezne delikte. Za poskuse usmrtnitve orožnikov 7 let, za napad na kranjske stražnike o priliki aretacije 15 let, za razbojništvo pri Ahlinovi 10 let, za vlome, tatvine, gro-

zilno pismo, potepanje in drugo, kar je še naštevata obtožnica, pa 159 let ječe, skupno vsega poleg dveh dosmrtnih ječ in trajne izgube častnih pravic 196 let ječe.

Nihče ni kazni sprejel brez pritožbe

Ko je predsednik po razglasitvi sodbe obtožence še vprašal, ali bodo kazni sprejeli in ali se mislijo pritožiti, je Hace prvi stopil k sodnikom za korak bliže, rekoč:

»Jaz Avpiča nisem ustrelil!« Nato je pokazal na Verleta in rekel: »Ta ni bil zraven!« Misli je na neko tatvino in zdelo se mu je prav, če se tudi, on potegne za tovariša, za katerega je trdil, da je nedolžen.

Nato je s poudarkom dejal: »Ce sem ustrelil Avpiča, naj pa visim!« Njegov branilec dr. Igo Gruden je v njegovem imenu takoj prijavil revizijo in priziv, prav tako za Mihaela Kovčiča. Takoj je tudi državni tožilec g. Bogdan Lendovšek prijavil isto. Poleg ostalih, ki so se takoj odločili, da se bodo proti razsodbi pritožili, se le Anton Pestotnik ni mogel odločiti, kaj bi storil. »Avtomobil nisem ukradel!« je znova začel zagotavljati pred sednika. »Tisto je laži! Jaz nisem kriv!« se je hudoval in obmolknil šele, ko mu je predsednik zagrozil, naj ne govori tako, sicer bo še kaj zraven dobil. Nato se je Pestotnik odločil, da si pridrži zakoniti rok za premislek.

Medtem, ko so Hacetu pazniki vklepali roki, je zopet spregovoril. Zagledal se je nekam v strop in iztisnil iz sebe: »In to naj bi bila pravica!« Obrnili smo se in iskali v smeri njegovih pogledov. V solidno po starem izdelani povsem beli steni nekdanje porotne dvorane je vdelan emblema »Pravice«: tehnična. Komaj smo jo opazili pod belo barvo in tedaj smo se spomnili, da se je Hace med razpravo pogosto oziral v prav tisto smer. »To naj bi bila pravica!« je ponovil. Potem je pogumno in ponosno zavaljal glav ternstv g. Grcz-R in ponosno zavaljal glav ternstv v spremstvu paznikov odšel po hodnikih nazaj v jetnišnico, ne da bi se še ozrl v gosti špalir ljudi, ki so čakali in hodnikih, da vidijo zločinca Haceta v obraz.

Iz razprave pred sodbo

Bolj živahna je postala razprava, ko je predsednikbral kazenske liste vseh obtožencev. Hace, Verle, Pestotnik, Žuželj in Kovčič so bili vsi že predkaznovani na hujše kazni. Hace je vstal in trdil, da je bil v Mariboru pred leti po krivici obsojen. V času, ko se je dogodil vlom, zaradi katerega je bil obsojen v ječo, se je baje mudil v Leobnu. Iz zaporu je pisal nekim mladim v Leoben, ki naj bi potrdili njegov alibi. Večkrat je bil Hace obsojen na kazn zaporu od dveh do šestih mesecev. Po preditanih spisih smo sodili, da je bil že pred velikimi zločini zadnih let zelo nasilen in drzen, kar z nožem je napadal nasprotnike in zasledovalce. Tudi glede neke tatvine, zaradi katere je bil obsojen na

dva meseca strogega zaporu, je Hace trdil, da je bil po krivici obsojen. Prav tako sta tudi Verle in Pestotnik trdila, da sta bila nekajkrat po krivici obsojena.

Miha Kovčič, ki se je zagovarjal, kakor da bi bil povsem nedolžen, ima tudi že popisan kazenski list. V Novem mestu je bil že obsojen na poldruge leto ječe, na zaporu kazen pa v Ljubljani. Po kazenskem listu je soditi, da je specialist za ponarjanje listin.

Po prečitanju vseh spisov je predsednik vprašal, ali ima kdo še kak predlog. Vstal je samo Pestotnik, potegnil iz žepa s svinčnikom popisan papir in začel čitati svojo izpoved: »Sem pred sodiščem, ker nisem imel pameti, tatvin pa nisem izvršil. Imel sem Haceta za poštenega človeka, nikdar me ni ogoľufal in ne bi prodal pri belem dnevu blaga, ki mi ga je izročil, ako bi vedel, da je razbojnik... Izjavljam pa nekaj žudežnega...«

Predsednik senata je ob tej besedi planil in zavrnil Pestotnika, češ naj kar sede s svojimi čudeži. Pestotnik je sedel na za točno klop in si z robcem zakril usta. Videti je bilo, da je užaljen, ker mu predsednik ni dovolil, da bi svojo izpoved do konca predčital.

Pač pa je predsednik senata pričel čitati izjavo psihiatra glede Pestotnikovega duševnega stanja. Psihiater je ugotovil, da je Pestotnik degeneriran psihopatičen človek. Njegova patološka fantazija začne delovati, ako se mu omeji svoboda. Tedaj začne fantazirati, da je govoril z Bogom in da mu je vse odpušeno.

Nato je začel govoriti državni tožilec g. Bogdan Lendovšek. Zahteval je najstrožjo kazn po obtožnici za vse delikte, tudi za tiste, ki jih Hace noče priznati. Tako hudih zločinov, je poudaril državni tožilec, kakršne so zagrešili obtoženci, ne pomnimo v naši kriminalni kroniki. Najbolj žudečo pa je, da je bil vodja tolpe najmlajši med njimi, Anton Hace, ki je imel dobro in skrbno mater. Obširno je državni tožilec govoril o umoru Rudolfa Avpiča, trdeč, da je oni zagonetni streljaj, ki naj bi bil umoril Avpiča, Hacetova bajka. Tudi glede umora orožnika Medena in streljanja na orožnike naj se Hace obsodi po obtožnici, saj Hacetu ni bilo mar za življenje drugega, kadar je šlo za njegovo glavo.

Branilec dr. Gruden je lediral za pravično sodbo. Hace je začel na kriva pota, zapeljala ga je slaba tovarišija. Razdajal je plen tovarišim, kar kaže na to, da ni slab človek, Avpiča ni umoril iz koristljubja, če se že smatra, da je Hace morilec. Moramo mu pa verjeti, da je Avpiča res umoril neki streljaj, ki ga noče izdati. Po izpovedih nekih prič je bil tisti čas Hace res v družbi z nekim tretjim, Branilec je izpodbijal tudi kvalifikacijo dejanja glede smrti orožnika Medena. Ko je streljal, Hace ni nikdar imel namena koga ustreliti, temveč je hotel le narediti zmedo, da bi lažje pobegnil, kar se mu je večkrat posrečilo. Grozilo pismo, ki ga je pisal županu in katehetu v Trebnjem, je smatrali za izraz gole objestnosti.

Branilec je ob koncu svojega govora prosil sodišče, naj bo pravično in naj upošteva vse olajšilne okolnosti. Še je upanje, da se Hace pobotlja in pride na pravo življenjsko pot.

Razprava je bila zaključena ob pol 3. popoldne, ko je predsednik senata razglasil, da bo sodba razglašena ob pol 20.

Člani velikega kazenskega senata so se začeli posvetovati ob 5. popoldne. Posvetovanje je trajalo do 8. Publika je že mnogo prej zasedla porotno dvorano do zadnjega kotička in v napetosti čakala na objavo sodbe.

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 27. z dne 1. t. m. objavlja kraljev ukaz o razrešitvi celotne vlade Dragiša Cvetkovića in imenovanju nove vlade pod predsedništvom armijskega generala Dušana T. Simovića, naredbo o spremembah naredbe o kontroli uvoza surovin in suhih kož, usnja in izdelkov iz njega, krzna in izdelkov iz krzna, lubadi za strojenje ter ekstraktov in snovi za strojenje kož št. 5526 iz l. 1941, navodilo o načinu izplačevanja prejemkov banovinskih plačevancev pri državnih izplačilnih blaginjah v mobilnem in vojnem stanju, pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1941, pravilnik »Bednostnega sklada« dravske banovine s proračunom za l. 1941 in razglas o proračunu mestne občine mariborske za l. 1941.

— Naša trgovinska mornarica. Naša trgovinska mornarica je med to vojno nekoliko nazadovala. Po uradnih podatkih je znašala tonaža naših trgovskih ladij lani 393.449 bruto registrskih ton ali 185 edinic. Od tega odpade 81 edinic za dolge plovbe, 12 edinic za velike obalne plovbe in 92 edinic za male obalne plovbe. Stanje se je 1. januarja letos znatno spremenilo, tako da imamo zdaj le 169 edinic s 812.898 bruto registrskimi tonami tonaže. Od tega odpade 66 edinic na dolge plovbe, 11 na veliko obalno plovbo in 92 na malo obalno plovbo. Prodanih je bilo 7 ladij, 9 ladij je pa bilo izgubljenih. Izguba znaša skupno 9% po številu edinic, 20% po tonaži. Leta 1930 je znašala tonaža 322.675 bruto registrskih ton.

OBČUTLJIVI POLTI VASEGA LICA

najbolj prija večerno umivanje

Sviti cleansing creme.

Dkg Din 2.50 v drogeriji GREGORIĆ kr. dv. dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Druga anketa o diriganju transporta na jugovzhod. Pred dnem smo poročali, da je bila v Beogradu sklicana konferenca zastopnikov gospodarskih z. rnica in prevozniskih organizacij iz vse države na konferenco, da so razpravljali o predlogih nemškega urada za diriganja transporta na jugovzhod. Po teh predlogih nemški urad želi dirigirati svoje transporte na jugovzhod tako, kakor je še urejeno v drugih delih Evrope. S tem dirigiranjem bi določali, po katerih poteh bi bilo treba prevažati blago, ki je poslano iz Jugoslavije, Turčije, Bolgarije, Rumunije, Iraka, Afganistana in SSSR, odnosno, ki je namenjeno v te države. Po nemškem predlogu bi morala biti izdana za prevoz blaga ne le uvozna dovoljenja temveč bi bilo treba prijaviti prevoz nemškemu uradu, ki bi odločal o smeri prevoza. Ravnateljstvo za zunanjo

trgovino v Beogradu je podalo svoje mnenje, da bi do takšne racionalizacije prometa lahko prišlo, vendar je pa treba zadržati vse pristojne gospodarske ustanove. V zvezi s tem bo sklicana posebna konferenca v ministrtstvu za zunanje zadeve. Na to konferenco so povabili zastopniki ministrstev, ravnateljstva za zunanjo trgovino in ravnateljstvo rečne plovbe.

— Bolnik se je sprehajal na strehi bolnice. V Osljeku je prišlo do razburilivega prizora. Skozi okno prvega nadstropja bolnice je ušel 21letni bolnik Ivan Petković. Med zdravljenjem je začel kazati znake umobolnosti in ko ga je napadlo, je splezal skozi okno na podstrešni venec poslopja ter se začel plaziti po strehi. Rešili so ga z veliko težavo, naka so ga morali prepejati v umobolnico.

— Na smrt obsojen, a taj zločine. V zaporih okrožnega sodišča v Drvnosti sta dva nevarna razbojnika Ivan Vukelić, obsojen na smrt, in Petar Vuković, obsojen na dosmrtno ječo. Oba sta se pritožila nad razsodbo ter zahtevala revizijo. Sodišče pa njunim zahtevam ni ugodilo. Vukelić kljub temu, da so mu dokazali številne zločine, še vedno trdi, da je nedolžen. Njegov pajdaš Petar Vuković, ki je sodeloval pri teh zločinih, pa delno priznava krivdo, a pred devetimi dnevi je začel gladovno stavko.

— Samomor dveh zaljubljenecv. V vasi Polja pri Varaždinu sta izvršila samomor 20letna Katica Leskovar in Milan Drvodreč, ker jima starši niso dovolili, da bi se poročila. Zaljubljenca sta sklenila skupno umreti in sta se obesila.

— Nesreča v kamnolomu. V kamnolomu pri Novi Cerkvi se je pripetila hudna nesreča. 23-letni delavec Fran Berner iz Kleonove je razstreljeval z dinamitom kamen. Prišlo je prezgodaj do eksplozije in Berner je bil hudo poškodovan po vsem telesu. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je pa takoj po prevozu umrl.

— Tatvini konj na Igu in v Metliki. V noči na preteklo nedeljo je bila izvršena na Igu skrajno drzna tatvina. Kakršne so bile doslej tudi pri nas dokaj redke. Ko je prišel posestnik Ivan Smole jutraj v hlev, je našel oraznega. Tatovi so mu odpetali dve kobili rjave barve, vredni din 15.000. Ukradeni kobili sta bili stari po 5 in 7 let ter imala ena na glavi belo liso. Smole je tatvino konj takoj prijavil orožnikom, ki so pričeli zasledovati tatove. Ugotovili so, da sta se priklatlila na Ig dva mlajša cigana, ki sta najbrže odpetala kobili, kam. Seveda za sedaj še niso mogli ugotoviti. Prav tisto drzna tatvina konj je bila izvršena tudi v Metliki. Iz hleva Franca Kremesca je nekdo ponoči ukradel dva konja rdečkaste barve, izmed katerih je bil eden star 5, drugi pa nekaj čez 10 let. Ukradena konja sta bila vredna 14.000 din.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

KATERA HOČE IZGLEDATI MLADA

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — prav kakor vitalni elementi v koži zdravega, mladega dekleta. Iznašel ga je dermatolog svetovnega slovesa. Dobiva se iz skrbno odbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Blecel«, je vsebovan v vseh vrstah kozmetične kozo Tokalon. Uporabljajte jo vsako noč. Medtem ko spite, Vaša koža sleherni sekundo absorbira te vitalne elemente. Vsako jutro

ko se prebudite, je Vaša koža jaanejša, glajša, bolj sveža — mlajša. Čež dan uporabljajte kremo Tokalon (bele barve, ne mastno). S to enostavno nego lahko vsaka ženska doseže, da je videti 10 let mlajša. Imejte tudi Vi divno kožo in polt, s kakršno bi se lahko ponahale vsako mlado dekle. S hranami za kožo Tokalon so uspešni rezultati v vsakem primeru zaimeneni, sicer se Vam vrne denar.

Boloinica

KOLEDA

Danes: Četrtek, 3. aprila: Rihard, Benedikt F.

DANASNJE PRIREDITVE
Srbsko-slovenska razstava »Ladec« v Jankopčevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded. Mestni trg 4, Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Četrtek, 3. aprila: Zaprti vrata. Red A
Petek, 4. aprila: zaprti
Sobota, 5. aprila: Šesto nadstropje. Red B

OPERA

Začetek ob 20. uri
Četrtek, 3. aprila: Tri stare škatle. Red premierski. Cene od 36 din navzdol
Petek, 4. aprila: ob 19. uri: Materinska proslava. Prireditve krščanskega ženskega društva. Cene dramske
Sobota, 5. aprila: Tri stare škatle. Red A

Zaradi trenutnih težav se je uprava gledališča odločila, da bo uprizaritev Walter Kollrove opere »Tri stare škatle« tudi za abonma, dasi to prvotno ni bilo v repertoarnem načrtu. K tej odločitvi so pripomogle tudi želje abonmentov. Opozarjamo, da so cene za današnje predstavo od 36 din navzdol in ne od 40, kakor je bilo pomotoma objavljeno na plakatu.

SOKOL

Ljubljanski Sokol sporoča vsemu članstvu tužno vest, da je včeraj umrl dolgoletni in zaslužni član br. Alojzij Vernek, upok. poštni kontrolor. Br. Vernik se je zlasti udeleževal sokolskega dela v preporodni dobi Ljubljanskega Sokola ter je bil dolga leta član uprave in vaditeljskega zbora. Blagega pokojnika bo sprejela družina na zadnji poti društvena deputacija in v krojih in s praporom. Pogreb bo jutri v petek ob pol 4. popoldne z Zal. Vabilno tudi ostalo članstvo, da spremlja znamenja pokojnika k večnemu počitku. Uprava.

Drzen tat

Ljubljana, 3. aprila
Kako predrzni in iznajdljivi so postali vlomilci in tatovi, se je predvčerajšnjim zopet prepirala vdova poštnega kontrolorja Marija Palčič, stanujoča na Krakovskem nasipu št. 28. Predvčerajšnjim je okrog 10. popoldne stopila iz svojega stanovanja v I. nadstropju za hip k sosedni stranki na kratek pogovor, nato pa se je nazl. vrnila nazaj v kuhinjo svojega stanovanja, kjer je opazila mladega okrog 27letnega moškega, oblečenega v čedno sivkasto obleko in ogrnjeneza v siv plašč. Pod pazduho je imel aktovko. Palčičeva je vprašala neznanca, koga išče. Neznanec se je uljudno odkril in dejal, da prihaja od vojaškega urada in da išče nekoga »fanežiča«. Palčičeva, ki ni poznala v hiši nobenega Janežiča, je neznanca poslala k hišniku, nato pa pogledala skozi okno in videla, da ni odšel k hišniku, marveč je naglo izginil pri hišnih vratih na prosto in naprej po cesti. Sole takrat se ji je zazdel čudni gost sumljiv. Zato je brž pogledala v omaro, kjer je hranila neke dragocenosti, ki jih res tudi ni bilo več na mestu. Palčičeva je odhitela na cesto in pričela neznanca zasledovati, a ga seveda ni več izsledila. Neznanec, ki se je izdal za nameščena vojaškega urada, ji je ukradel zlato žensko uro, zlato veržico z obeskom zapesnitico z vdelanim dijamantom in zlat prstan v vdelanim briljantom, vse skupaj vredno nad 3000 din.
Palčičeva je tatvino takoj prijavila policiji, ki sedaj drzneza tatbo zasleduje. Policija opozarja ljudi, naj bodo vsaj v bodoče bolj previdni v pogledu zaklepanja stanovanj in sploh napram tujcem, ki se pojavljajo po meščanskih stanovanjih.

SPORT

— Slovenska kolesarska zveza v Ljubljani. Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze obvešča vse kolesarske podzveze in klube, da napovedanega občnega zbora dne 6. aprila zaradi tehničnih ovir ne bo.

Velik pomen Soluna

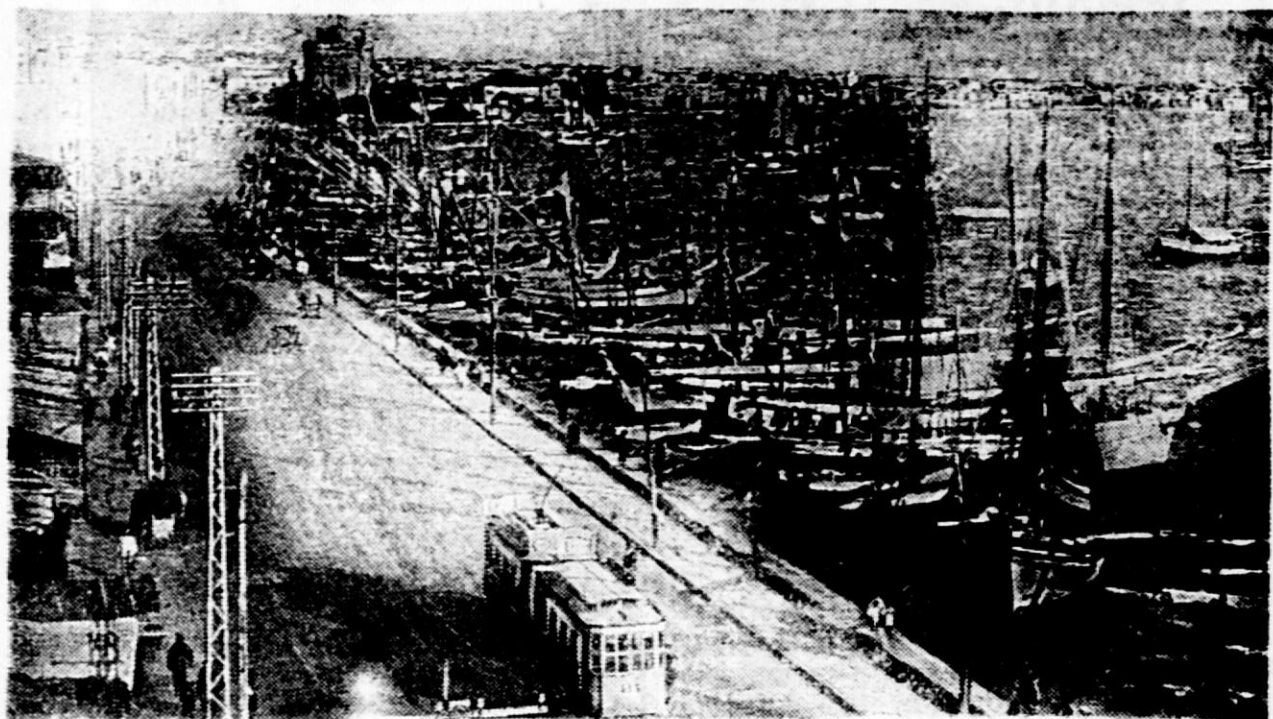
Izhodna točka za balkansko trgovino

Solun je imel izreden strateški pomen med svetovno vojno. Tudi v sedanji vojni je Solun izrednega pomena. To mesto ima izredno zemljepisno lego, leži na križišču dveh pomembnih poti. V smeri sever-jug teče stara cesta, ki veže sredino in vzhodno Evropo z Grčijo, v smeri vzhod-zapad pa stara rimljanska Via Agnetia, ki je še dandanes edina zveza po suhem med Jadranskim morjem in Carigradom.

Da se je Solun tako lepo razvil, je treba pripisovati njegovemu idealnemu pristanišču v zalivu Egejskega morja. Ta zaliv sega globoko v celino. Od tam držita po dolinah Vardarja in Strume obe edini

preteklosti. Dva slavotoka nas spominjata na gospodarstvo rimske države, ki mu je sledila vladavina Bizantinov. V 15. stoletju so zavzeli Solun Turki. Solun je postal prednja straža osmanske države na Balkanu. Močno zidovje trdnjave, ki je dominirala v starih časih nad mestom, nam še priča o nekdanji moči turške države. Šele l. 1912 po balkanski vojni je bil Solun z okolico priključen Grčiji in šele od tedaj se začela nova doba tega mesta.

Prav tako kakor lice mesta je pestro tudi njegovo prebivalstvo. Razen Grkov, Turkov, Srbov in Bošnjakov so tu še številni židje. To so potomci španskih židov, ki

Pristanišče v Solunu

cesti v notranjost Balkana, okroženega z visokimi gorskimi gredi. Solun je velikega gospodarskega pomena za Balkan, ki ima tam najboljši izhod na morje. Po Solunu je Balkan zvezan z vsemi drugimi glavnimi morskimi potmi in pristanišči Sredozemskega morja.

Solun je bil že v starem času pomembno trgovsko središče. Grki ga še vedno imenujejo po sestri Aleksandri Veliki. Thessaloniki. Lice mesta priča o njegovi pestri

so bili pregnani v 16. stoletju iz Španije. Židje so vsilili temu trgovskemu mestu močan značaj. Solun šteje okrog 50.000 židov, celo petino prebivalstva.

Provincia Makedonija in zapadna Trakija spadata k najbogatejšim deželam Grčije. Približno tretjina vseh grških državnih dohodkov izvira iz teh dežel. Zato je razumljivo, da je država vedno posvečala gospodarskemu razvoju teh pokrajin posebno pozornost. Mnogo je investirala zlasti v solunsko pristanišče in ga preurenila res v moderno trgovsko luko. Jugoslavija ima v Solunu svobodno luko in iz tega pristanišča izvažajo mnoge kmetijske blaginje iz južne Srbije. V zadnjih letih je promet naglo naraščal.

Velika hranilna vrednost jajc

Jajce ima toliko hranilne vrednosti kakor 150 g mesa

Jajca kot hrana zavzemajo prvo mesto v evropski in ameriški kuhinji. Pri nas uporabljamo predvsem kokošja jajca, ponekod pa tudi račja in gosja. V drugih deželah zlasti v tropskih, uživajo jajca skoraj vseh ptic.

Strokovnjaki so ugotovili, da so jajca, zlasti kokošja, posebno dobra hrana za človeka po svoji veliki redilni vrednosti in prebavljivosti.

Jajce tehta povprečno 50 do 60 gramov. Od tega odpade 7 do 8 gramov na lupino, 34 do 35 gramov na beljak in 26 do 27 gramov na rumenjak. Jajca sestavljajo naslednje hranilne snovi: beljakovine je 12,55%, masti 12,11%, ogljikohidratov 0,55%, mineralnih snovi, soli, 1,12% in vode 73,67%. Beljak ne vsebuje vitaminov in le rumenjak vsebuje mineralne snovi in vodo. V rumenjaku so vitamini A, B in

D ter izredno velika količina in glicerofosforna kislina.

Vse sestavne dele jajca, seveda razen lupine, uporabi človeški organizem brez ostanka. Po računih nekaterih strokovnjakov je 94,5% suhih snovi.

Beljak je sestavina nekaterih dragocenih albuminov (beljakovin). Te beljakovine so spojene z vodo in solmi. Med solmi prevladujejo kalijeve soli. Beljak se strdi, če ga segrevamo na 80° C ter postane žilava nerastopljiva snov.

Rumenjak vsebuje okrog 2 gramov posebnih beljakov, ki sestojijo iz vitelina in nukleoproteina. Glavna sestavina rumenjaka so maščobe, med njimi so nekatere dušične in žveplene spojine. Nevezanih maščob je okrog 5 gramov. Posredno z liceti-

nom dobiva človeški organizem mnogo fosforja in lahko prebavljivi obliki. Ta fosfor je zelo potreben za okrevanje mnogih bolnikov in za okrepitev slabotnih in otrok.

Ce združimo več rumenjakov tako, da tehtajo skupno 100 gramov, vsebujejo 16,17 g dušičnih snovi, 31,3 g masti, 1,01 g soli, 1,28 g ne dušičnih snovi in 51,03 g vode. Vse te snovi človeški organizem uporabi povsem brez prebavnih težav.

Hranilna vrednost jajca je toliko kakor 150 gramov mesa. Že to dokazuje, da je jajce kot živilo mnogo važnejše kakor meso. Upoštevati je zlasti treba, da organizem asimilira vse redilne snovi jajca. Jajca so lahko prebavljiva za zdravega kakor bolnega človeka, med tem ko meso mnogim bolnikom pogosto škoduje.

Uspešno delo škočjeloških planincev

Ljubniška koča se bo imenovala po zaslužnem planincu Avgustu Potočniku

Škočja Loka, 1. aprila. Škočjeloška podružnica SPD je imela občni zbor, ki je pokazal, da je bilo kljub težkim in negotovim časom uspešno delo. Zborovalci so najprej izrazili svojo vdanost in svesto Nj. Vel. kralju Petru II., potem pa so podali svoja poročila predsednik Ivan Miškar, tajnik g. Martin Savnik, blagajnik g. Avgust Potočnik, za markacijski in propagandni odsek g. Janko Sicer, razredničar g. Predrag g. Franc Zebre, na novo pa sta bila izvoljena v odbor gg. Rudi Martelak in Leopold Erjavec.

Člani so se pomnožili od 77 na 123, torej za 46 več. Markacijski odsek je opravil prav obsežno delo. Ne le v neposredni bližini Škočje Loke, marveč tudi na gorskih poteh Polhograjskih dolomitov škočjeloške gorovja in predgorja Jelovice je več markacij obnovil in napravil nove. Žal mora grajati podružnica poslužanje posameznikov, ki to delo SPD sproti uničujejo. Skupinski propagandni izleti se bodo nadaljevali. Skupni izleti so še nameravani na Ljubnik, v Dolomite, na Sv. Jošta, na Sv. Mohor, v Jelovico itd. Zelo uspešna so se izkazala vremenska in smučarska poročila. Z njimi je bila javnost objektivno obveščena o naših snežnih razmerah, ki so bile tako ugodne, da je bilo letos v loškem srezu izredno mnogo smučarjev tekem.

Ljubniška koča je postala premajhna. Zato bodo letos premestili dvorano in stranske, kočo samo pa razširili še za eno ali dve sobi. Velika terasa, s katere je lep razgled po Gorenjski, je stala sicer mnogo denarja, a se je izkazala za zelo posrečeno. Ljubniki se bo tudi v bodoče posvečala vsa pozornost. Tako bo uvedena vremenska opazovalnica tretje stopnje, gojila pa se bo tudi alpinum, ki bo pokazal izletnikom zanimivosti iz naše domače, planinske flo-

re. Koča je imela lani 1342 gostov, nekaj manj kakor l. 1939, a je bila potrošnja navzlic temu višja. Med drugim so prodali 600 razglednic, pa tudi število nočnih se je povečalo skoro za štiri petine. Sploh je ljubniška koča med najaktivnejšimi postavkami podružničnega dela in sicer po zaslugi trgovca g. Avgusta Potočnika, ki je žrtvoval in še žrtvuje v obilni meri planinam čas, sposobnosti in denar. Občni zbor je zato sklenil v priznanje Potočnikovega trajnega zasluga imenovati ljubniško kočo po njem. Koča se bo odslej imenovala Potočnikova koča na Ljubniku. Planinci so Potočniku k temu zaslužnemu priznanju iskreno čestitali.

Podružnica SPD, ki dela že 14 let, ima lepo premoženje. Lani je bilo 23.747,25 din prometa, prejemkov 16.214,75 din, izdatkov pa 7533 din. Blagajna koče je poslovala posebej in je imela 34.372,75 din prejemkov in 24.302,50 din izdatkov. Premoženja ima SPD 104.252 din.

Zemljevid škočjeloških planin se je moral ponatisniti, pa tudi vprašanje Vodiča se ni izpuščalo iz vida. Žal so okoliščine izven moči SPD onemogočile izdajo te preproste knjige. SPD ima v načrtu ureditve poti pod Kozjekom, Tošce pa naj dobi razgledni stolp. Občni zbor je izrekel svojo zahvalo vsem vnetim delavcem, zlasti pa Jošku Pavliču. Podružnica ima propagandni, markacijski in alpinistični odsek.

Delo bo tudi v bodoče živahno. Zato naj bi plemenita stremljenja planincev podprli tudi oni, ki bi radi samo želi, a nič sejali.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Iz Celja

—c V starokatoliški kapeli v Celju bo na cvetno nedeljo 6. t. m. služba božja ob 9., pred mašo pa bo blagoslovitev oljk. Na veliki četrtek 10. t. m. bo ob 18.30 maša, med mašo skupna spoved in obhajilo. Na veliki petek bo služba božja ob 9. Na veliko soboto bo ob 19. obred Vstajenja, nato blagoslovitev jestvin. Na veliko noč 13. t. m. bo služba božja izjemno ob 10., na velikonočni ponedeljek pa ob 9. dopoldne.

—c Bolnika je okradel. Ko je 21letni Viktor Benečič pred dnevi zapuščal celjsko bolnico, je izmaknil nekemu bolniku z njegove nočne omarice 200 din. Nato je stopil še v upravno poslopje in tam ukradel iz bolnikovega kovčega srebrno uro, uro budilko in še nekaj predmetov v skupni vrednosti 1000 din. Benečiča so v torek aretirali in izročili sodišču. Pri njem so našli večino ukradenih predmetov.

—c Usoden padec. V ponedeljek je padla 53letna dnarica Elizabeta Dvornikova iz Soštanj tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v kolenu. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Nesreča pri delu. V Vehojarjevi tovarni pohištva v Celju se je ponesrečil 44letni mizarški pomočnik Franc Jereb iz Vojnika. Pri delu ga je zgrabila žaga za desno roko in mu odrezala palec. Jereb se zdravi v celjski bolnici.

—c Umrli je v torek v Ipavčevi ulici 12 v Celju 73letni delavec Anton Polnik.

Radioprogram

Petek, 4. aprila

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček vseh ilh zvokov (plošče). — 11: Solška ura: Iz Ptuj po ptujskem polju in Halozah v Ptuj. — Pokrajinska oddaja. Izvaja V. A. razred ljudske šole pri Sv. Marku nize Ptuja, vodi g. učitelj Edvard Rössner. — 12: Naši mladinski zbori (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Komorni trio. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled Tujskoprometne zveze: Rogaska Slatina. — 17.30: Citraški dueti (gdč. Slavka Pekar, g. Marijan Hebel). — 18.10: Ženska ura: Pomen starostnega zavarovanja za kmečko delavko (ga. Milena Mohorič). — 18.30: Plošče. — 18.40: Francosčina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: 120letnica ljubljanskega kongresa (Alojzij Potočnik). — 19.50: Za izseljenca. — 20: Delavsko glasbeno društvo. — 20.45: Za oddih (plošče). — 21.15: Violinski koncert prof. Karlo Rupel, prof. M. Lipovšek (klavir).

PREMALO IN PREVEČ

»Ali že veš, da Mica ne mara ničesar več slišati o svojem zaročencu?«
»Nič čudnega. Najbrž je o njem preveč slišala.«

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda din 1.— davek posebej.

snamko. — Popustov za male oglase ne priznamo. Za pismene odgovore glede malih oglašev je treba priložiti

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

MOTNJE V GREVESJU neredno stolic, krče, slabosti in drugo Vam prežene uživanje »AMBROZEVE MEDICE«

ki jo pristno dobite le v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ulica 6. 13. T.

OGLASUJE male oglase

»Slov. Narodu« ker so najcenejši

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. Julijana, Gospodarska c. 12 in Francišanska ul. 3. 3. T.

POZOR!

Če želite imeti svoje čevlje hitro in solidno popravljene, se priporoča brzopopravljalnica čevljev, gumija itd. KLAVER, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. Gumaste podpetnice vseh števil v zalogi. 713

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

NAPRODAJ že 25 let obstoječa vodilna gostilna v središču mesta. Cena 45.000 Din. Vprašati Zagreb, Vlaška ul. 71, kod Macana. 700

BUKOVE PLOHE in deske ugodno prodam. Kočar Ludvik, Rova, Radomlje. 711

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PERFEKTA SOBARICA večja nemškega in angleškega jezika, išče odgovarjajoče mesto v hotelu za čas sezone. Vučić, Zagreb, Zvonarička 5. 701

FRIZERKA

verzirana v vseh delih — išče službo. Nastopi 16. t. m. Naslov: Poldi Štrukelj, frizerka, pri Sešek, Laško. 710

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODINJE

za medene potice rabite edino le ajdov med, katerega dobite v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ul. 6. 16. T.

KLIŠEJE ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Ne pozabite po umivanju predno odidete od doma kot podlaga za puder

ELIDA KREMA IDEAL

zaradi dodatka hamamelisa polepša polt

Blodna ljubezen

Roman

Deodat ni mogel pozabiti na te besede. Čutil je, kako je njegov prijatelj zadržal po vsem telesu. Med mladencema se je bilo razvilo pravo prijateljstvo, ki ga nerazdružno poveže življenje in skupne preizkušnje.

Ta čas je priplula vojna ladja v sredino Tihega oceana in najprej je krenila proti Noumeu. Zasedla se je tam in mornarjem se je obetalo brezdelje. Častniki so sicer domnevali, da jih čaka v tem letu zanimiva pot med avstralskimi otoki in Polinezijo, na kateri bi posetili pristanišče Lidney, Melbourne in Auckland, obetajoč si od te vožnje mnogo prijetnih doživetij.

Romain de Quernel in Paul Deodat sta si obljubila izbrati ugodno priliko, ki se je nudila po poglobitvi znanja hrepenenjem mladim častnikom na tej pomorski vožnji.

Ta obljuba je še bolj utrdila njuno prijateljstvo in vzpodbudila Romaina, da je končno povedal Deodatu, zakaj je tako potr.

Deodat ga je zamišljeno poslušal, potem je pa zmaljal z glavo. Prijel ga je za roko in mu jo krepko stisnil:

— Prav pravite, prijatelj, — gotovo je vaša dolžnost doseči mir in ravnotežje svojih misli.

Ko je Romain de Quernel ni silil vanj, da bi mu potožil prav vse svoje gorje. To, kar mu je Quernel zamočal, si je dopolnil sam. Ugani je namreč vse, česar mu Quernel ni mogel povedati. Ni se hotel brutalno dotakniti njegove bolesti, temveč se je zadovoljil s čakanjem, da bi nastopila večja zaupljivost med njima in bi mu Quernel povedal vse, kar je težilo njegovo srce in dušo, da bi mogel tem učinkovitejši lečiti duševne muke svojega prijatelja.

Operacija se je posrečila. Brez vsakega pritiska je priznal Quernel Deodatu vse, kar se je bilo zgodilo v njegovem zakonskem življenju. Tako je spoznal Deodat tajno prijateljevega življenja in lahko mu je dal dober nasvet. V začetku je bil zelo previden, kajti Romain je bil zapadel malodušnosti. Potolažil ga je, da ni še nič izgubljeno, da se da še vse popraviti.

Glavno je bilo, da bi se še enkrat vrnila k začetku in to je bilo zelo lahko, kajti Quernel je bil preživel samo dva meseca v zakonu, a preden se vrne domov, bosta minili dve leti.

V teh dveh letih postane Jeanne pametnejša, njene mladostne iluzije se bodo že razkropile. Možev povratek se ji bo zdel nekaj čisto novega in gotovo bo nastala v nji velika izprememba. Ni žene, ki bi ne bila dostopna izpremembi, zlasti če okusi pri tem nove radosti, če jo preseneči nekaj neznanega in prijetnega, po čemer hrepeni v svoji domišljiji. Mar ni domišljija največja prednost žene, obenem pa tudi njena največja napaka?

Vse to je povedal Deodat svojemu prijatelju z največjo objektivnostjo, obenem pa prepričevalno.

Romain se je polagoma pomiril. Zaupanje se mu je vračalo. Od svoje žene je bil dobil eno ali dve pismi, dokaj brezpomembni, v katerih ni bilo niti sledu radosti, kipeče iz ljubečega srca ob misli na ljubljeno bitje. Toda Deodat je znal svojega prijatelja prepričati, da njegova žena morda ne zna izraziti z lepimi besedami svojih čustev in da je samo to krivo, da je njeno pismo hladnejše kakor bi bilo sicer.

Križarka je bila ta čas zapustila Novo Kaledonijo in nastopila svojo inspekcijsko vožnjo. Krenila je bila proti jugu, proti tisti avstralski koloniji Velike Britanije, ki so jo v šestdesetih letih naglo naselili priseljenci, da se zdaj ponaša z mestni tekmujočimi z najlepšimi mesti starega sveta.

Povsod so bili francoski mornarji prisrčno in navdušeno pozdravljeni.

Romain se pa tudi ob teh toplih sprejemih ni mogel odkrižati žalostnih spominov. Križarka je nadaljevala svojo vožnjo ob obali, ki se je bila še zelo malo izpremenila v stikih z moderno civilizacijo.

Ustavljali so se v krajih, kjer so prebivali še divjaki, kjer je bila narava v svoji bujni rasti skoraj še nedotaknjena.

Koliko slajši so bili spomini obeh častnikov v tem trenutku, koliko sanj je objemalo njune misli v čarobni igri vl, v zelenem in blestečem okviru tropske prirode.

In v takih trenutkih sta se rada ločila od svojih tovarišev, da sta se zatekla pod obok bujnih pragozdov, kjer je vladala popolna tišina, kamor ni segal niti najmanjši trušč civiliziranega sveta.

Tu sta se vsaj dobro razumela, govorili po cele ure o tem, kar je bilo obema najbolj pri srcu.

— Vi ste srečni, Deodat, — je dejal Romain, zavičaječ svojemu prijatelju zakonsko srečo. — Na vas vedno mislijo, nikjer se ne ustavimo, da bi ne bilo za vas pošte. Ah, kako velika je sreča, če človek ve, da je tako vroče ljubljen!

— Da, to je velika sreča, — je odgovoril prijatelj, — to je skoraj edina sreča na svetu.

In pri teh besedah se mu je zjasnil obraz, oči so mu zažarele od radosti.

Naenkrat se mu je na obraz zmrčilo. Opazil je, kako Romainu krvavi srce ob misli na njegovo srečo. Kot iskren prijatelj ga je jel velikodušno tolažiti.

— Toda, vi bi bili lahko prav tako srečni, kakor sem jaz, dragi moj Quernel, vsa umetnost je v tem, da izvaite ljubezen ki jo goji vaša žena do vas preveč prikrito v Lorientu.

— Kaj naj storim, da dosežem ta cilj? — je vprašal Romain nestrno.

Vprašanje je bilo kritično, odgovor zelo težak. Toda Deodat ni poznal nobenih ovir. Ker je bil srečen v svoji ljubezni, je bil optimist. Sodi je, da je življenje za druge ljudi prav tako lepo, kakor je zanj. Vsa umetnost je v tem, kako ugledati sreči pot, in prav o tem je napeto razmišljal.